

Krajská digitalizace v jižních Čechách – možnosti a výzvy

PhDr. Zuzana Hájková

Ing. Jiří Nechvátal

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Digitální knihovna JVK

2,7 milionů stran digitalizovaných dokumentů

- 316 titulů periodik
- 998 map
- 924 monografií

- 5. největší digitální knihovna v ČR (NK, MZK, VKOL, AV ČR)

Digitální knihovna

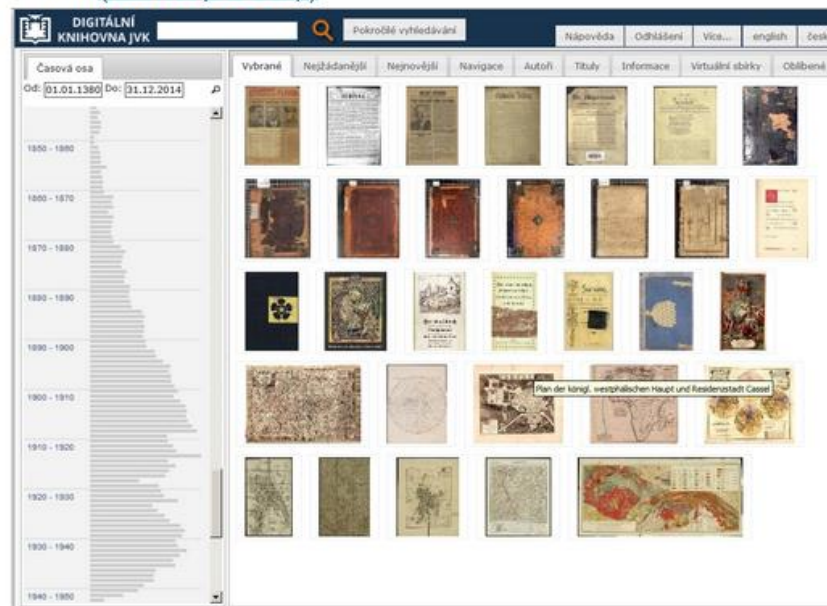
Digitální knihovna Jihočeské vědecké knihovny zpřístupňuje veřejnosti volně přes internet digitální dokumenty (knihy, periodika, mapy) prostřednictvím elektronického systému [Kramerius](#).

Jediné omezení je dané autorským zákonem, který umožňuje volně zpřístupnit dokumenty starší 70 let od data vydání. Aktuálně se jedná o dokumenty vydané před rokem **1950**.

Novější dokumenty (vydané po roce 1950) jsou přístupné k prohlížení a tisku pouze uživatelům přistupujícím z počítačů umístěných v prostorách Jihočeské vědecké knihovny (na libovolné [pobožce](#)).

Aktuálně umožňujeme přístup k shodným datům přes původní a nové rozhraní. Je na čtenáři, které rozhraní mu vyhovuje více.

Digitální knihovna - původní rozhraní ([klikněte pro vstup](#)):

Nový vzhled digitální knihovny přináší jednodušší a srozumitelnější způsob práce s digitálními dokumenty (hlavně na širokoúhlých obrazovkách).

Digitální knihovna - nové rozhraní ([klikněte pro vstup](#)):

Jihočeský kraj

Projekt digitalizace

- Projekt - Rozvoj služeb eGovernmentu v Jihočeském kraji (EU, IOP)
zahrnoval mj.
 - **Krajská Digitalizační Jednotka (KDJ)**
 - **Digitalizace dokumentů kulturního dědictví**
 - **Krajská Digitální Spisovna (KDS) a Krajský Digitální Repozitář (KDR)**

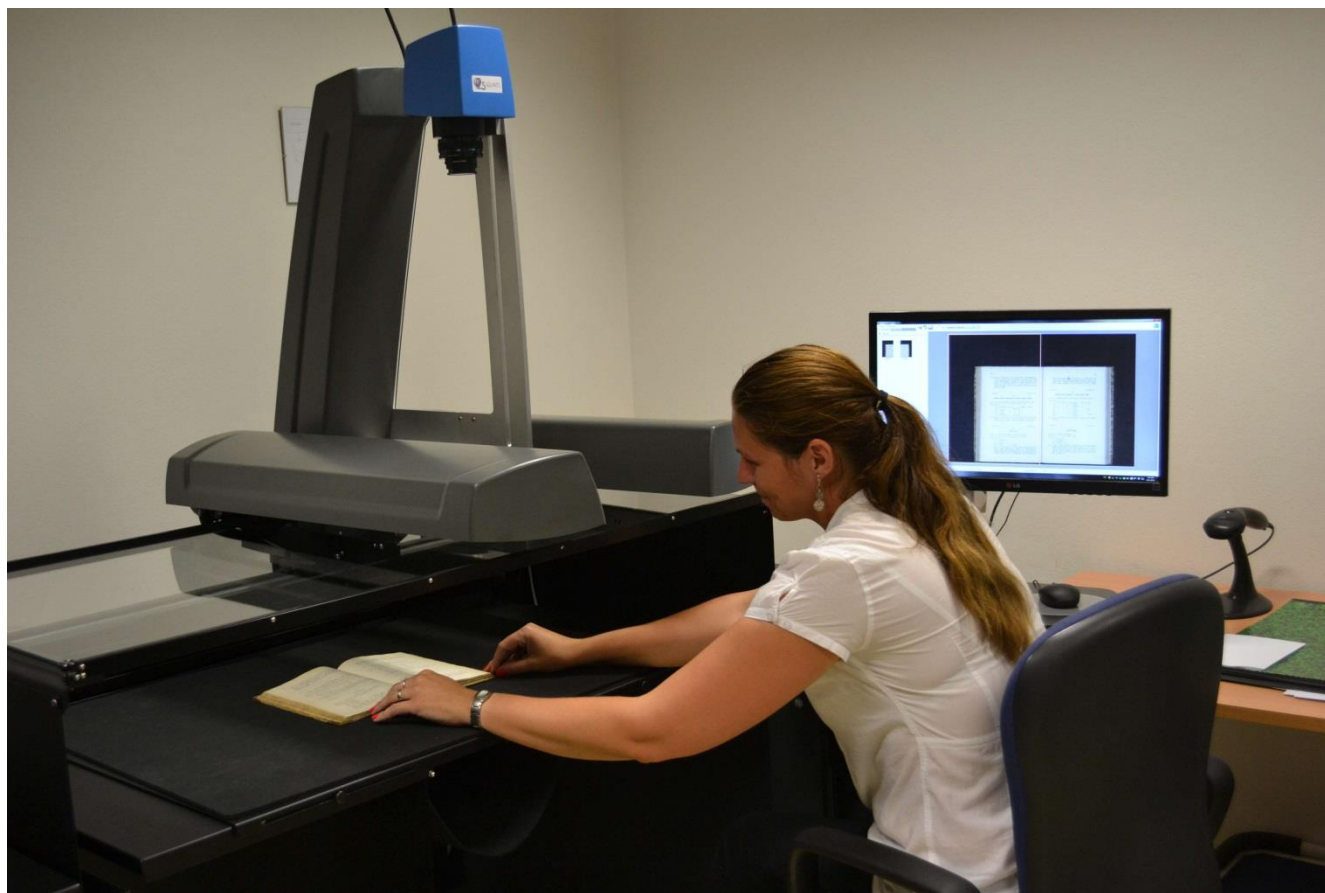

Jihočeský kraj

Pracoviště KDJ

Práce na
skenovacím
pracovišti

Jihočeský kraj

Projekt **Rozvoj služeb eGovernmentu v Jihočeském kraji**

- Krajská digitalizační jednotka – od 08/2014
 - (3), 2 pracovní síly
 - zdigitalizováno cca 735 tis. s. (+ digitalizace službou: dalších cca 370 tis. s. Jihočeská pravda)
- Jednání od 2012, výběrová řízení, nastavení standardů (NK ČR), metodiky ...

Jihočeský kraj

Systemové řešení digitalizace v Jihočeském kraji

Digitalizace ve vazbě na standardy Národní knihovny ČR:

- Příprava metodiky, komunikace s normotvornými organizacemi
- Technická a metodická spolupráce při přípravě fondů k digitalizaci
- Realizace digitalizace fondů podle standardů
- Zajištění dlouhodobého uložení digitalizovaných fondů
- Poskytnutí výstupů digitalizace, jejich zpřístupnění

Zpřístupnění - Kramerius

Veřejné

Lokální v prostorách a pro čtenáře/badatele vlastníka

Digitalizace fondů knihoven a paměťových institucí v JČK

Jihočeský kraj

Snímek obrazovky ze systému Kramerius Jihočeské vědecké knihovny s periodikem Otavan digitalizovaném v rámci programu digitalizace kulturního dědictví Jihočeského kraje

Kramerius

The screenshot shows the Kramerius digital library interface. At the top, there is a search bar with the text "Pokročilé vyhledávání" and a search icon. Below the search bar are navigation tabs: "Domů", "Nápověda", "Přihlášení", "Registrace", "english", and "česky". The main content area displays a list of digitized pages for "Otavan" from 1963, issue 1, page 1. The first page is highlighted with a red border. Below the list, there is a detailed view of the selected page, showing the title "OTAVAN." and the editor "VOJTĚCH V. JANOTA." The page is a cover page with a circular stamp and a date "1963".

Digitální knihovna JVK

- 2,7 milionů stran
- V rámci projektu - periodika, monografie
- Spolupráce s ostatními paměťovými institucemi Jč. Kraje
 - Jihočeské muzeum ČB, SOA ČB (Budweiser Zeitung ...)
 - Muzeum Písek, J. Hradec, Tábor
- Zpřístupnění zdigitalizovaných děl, které nejsou ve fondu JVK - Kramerius

Digitalizace - historie

České knihovny 2020:

- Digitalizováno 300 000 knih, 57 000 svazků periodik, 160 000 rukopisů a starých tisků...
- nejen nástroj dlouhodobé ochrany tištěných i rukopisných dokumentů
- snadná dostupnost 7/24
- možnost prohledávání plných textů digitalizovaných dokumentů
- Digitální knihovny = nový a mimořádně bohatý zdroj

Digitalizace - historie

- Limit digitalizace – autorská práva.
- Pokud digitalizujeme dokument, u kterého neuplynulo 70 let od smrti jeho autora, musíme mít pro jeho zveřejnění na internetu vždy souhlas autora nebo držitele práv
- Na volném internetu přístupno **jen 14 až 16 %** z toho, co bylo digitalizováno
 - vše ostatní - chráněno autorským právem.
- Uživatel - cesta do knihovny, která dokument digitalizovala, studium digitální kopie v jejích prostorách

Národní digitální knihovna

Digitální knihovna Kramerius

 pouze veřejně[→ PROCHÁZET KNIHOVNU](#)

NAVŠTÍVENÉ

**Hochzeits und Erntezug
des Prachiner Kreises bei**

📅 1836

Kniha

NEJNOVĚJŠÍ

Besedník

📅 1861-1864

Noviny a časopisy

DOPORUČENÉ

**Beseda Učitelská:
Týdeník pro učitele a**

📅 1869 - 18uu

Noviny a časopisy

**Bič: obrázkový politicko-
satyrický týdeník**

📅 1864

Noviny a časopisy

**Paměti starých písmáků
moravských : soustavně**

📅 [1913]

Kniha

**Zasnaubenci: milánská
historie ze sedmnáctého**👤 Manzoni, Alessandro
📅 1842

Kniha

DNNT - obecně

- **dokumenty, které jsou dosud chráněny autorským zákonem** (tj. neuplynulo 70 let od smrti všech autorů),
- **nejsou již dostupné na knižním trhu**
- **licenční smlouva Národní knihovny ČR s kolektivními správci autorských práv ([DILIA](#) a [OOA-S](#))**

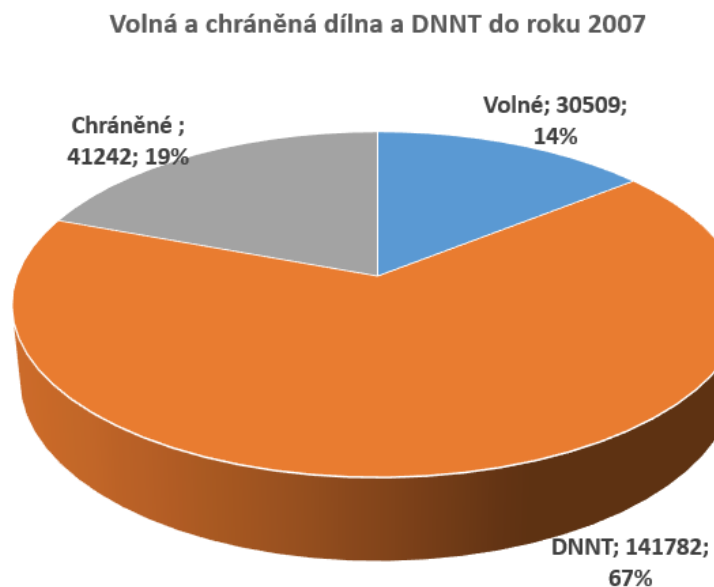
DNNT - obsah

- **plné texty digitalizovaných dokumentů** (knihy, časopisů, novin atd.) vydaných na území České republiky **do roku 2000**. Periodika jsou dostupná až do roku vydání 2010.
- **plné texty digitalizovaných dokumentů**, které jsou z hlediska autorského práva volné (**autorskoprávně již nechráněné**).
- DNNT COVID – 2020, 2021 - plné texty všech dosud digitalizovaných dokumentů (do 06.2021)

DNNT - čtenář

- **možnost čtení plného textu online prostřednictvím vzdáleného přístupu**
- **zakázáno** zhotovení digitální i tiskové kopie
- **porušení** tohoto zákazu - pozastavení poskytování služby, případně i sankce za porušení autorského zákona
- podmínkou služby - **registrace** uživatele v knihovně
- Knihovna má uzavřenou **smlouvu** o poskytování služeb NDK-DNNT s Národní knihovnou ČR

3 způsoby zpřístupnění digitalizovaných knih a časopisů

Vzdálený přístup z domova
a ze zaměstnání, knihy vydané do roku
2000, periodika do 2010

Zpřístupnění na místě samém, vydání
2001-2007

~~Zhotovení tištěné nebo
digitální kopie za úplatu~~

Aktuální informace - <https://dnnt.nkp.cz/>

 <https://dnnt.nkp.cz>

Národní knihovna
České republiky

Národní digitální knihovna

[Úvod](#) [Seznam](#) [Čtenářům](#) [Autorům](#) [Knihovnám](#) [Stáhnout](#)

Zpřístupňování děl nedostupných na trhu

- [Tisková zpráva](#)
- [Národní digitální knihovna - DNNT \(obsah, služby a zapojení\)](#)
- [Zpřístupňování děl nedostupných na trhu - Archiv aktualit](#)

Knížní nakladatelé mohou získat náhradu za zpřístupnění digitálních knihoven

Tisková zpráva

Praha, Klementinum: Knížní nakladatelé nyní mohou získat finanční náhradu za zpřístupnění digitálních knihoven, které v období pandemie od 16. 3. 2020 do 30. 6. 2021 využívali studenti vysokých škol, pedagogové a výzkumní pracovníci ke studiu, pro přípravu ke zkouškám, zpracování kvalifikačních prací i pro výzkum. Jedná se o období, v jehož průběhu byly knihovny a v podstatné míře i knihkupectví pro veřejnost uzavřeny. V online režimu bylo prostřednictvím digitálních knihoven k dispozici více než 216 000 svazků digitalizovaných knih, časopisů a novin. Náhradu pro nakladatele ve výši 80 mil. Kč vyjednalo Ministerstvo kultury a schválila vláda (usnesení vlády ČR č. 238/2021). Náhrady budou nakladatelům knih rozděleny v souladu s rámcem stanoveným na jednání vlády dne 1. 3. 2021 a vyplaceny podle pravidel dohodnutých mezi Národní knihovnou ČR, DILIA a Svazem českých knihkupců a nakladatelů.

DNNT a JVK ČB

- DNNT zaimplementována přímo do katalogu
- <https://katalog.cbvk.cz/>

Digitální knihovna JVK

- <https://kramerius.cbvk.cz>

Děkujeme za pozornost

PhDr. Zuzana Hájková

Ing. Jiří Nechvátal

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

